הלכה · משנה תורה · מפרשים · שורשי הים · ספר טהרה

שורשי הים על משנה תורה, הלכות טומאת צרעת

רבי יצחק מאיו

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

שורשי הים על משנה תורה, הלכות טומאת צרעת

רבי יצחק מאיו

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/שורשי-הים-על-משנה-תורה-הלכות-טומאת-צרעת/
הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק יא 4
הלכה ח 4

פרק יא

הלכה ח

אין לוקחים שתי הצפורי' מצפורי עיר הנידחת ולא מצפורי שהחליפן בע"ז ולא מצפורים שהרגו הנפש. ע"כ. הכי איתא בפרק שלוח הקן דק"מ ע"א עלה דאמרינן במתניתין עוף טמא פטור מלשלח ויליף לה מדכתיב קן ציפור ואמרינן צפור טהור איקרי צפור צפור טמא לא איקרי צפור ופרכינן ת"ש שתי צפורים חיות מאי חייות לאו שחייות בפיך ומשנינן לאו שחיות ראשי אברים שלהן ת"ש מסיפא טהורות לאו מכלל דאיכא טמאות ומשנין לאו מכלל דאיכא טריפות ופרכינן מחיות נפקא ועוד מדתנא דבי ר' ישמעאל נפקא דתנא דבי ר"י נאמר מכשיר ומכפר בפנים ונאמר מכשיר ומכפר בחוץ מה מכשיר ומכפר בפנים עשה מכשיר כמכפר אף מכשיר ומכפר בחוץ עשה מכשיר כמכפר אלא אמר ר"ן בר יצחק למעוטי צפורי עיר הנדחת ר"פ אמר לצפורים שהחליפו בצפורי ע"ז רבינא א' למעוטי עוף שהרג את הנפש יע"ש וכתבו התוספות שם ד"ה שלא יזדווג וז"ל וא"ת וחיות למה לי וי"ל דרבא ורנב"י לא פליגי אהדדי ותרי מיעוטי חד לדמר וחד לדמר ע"כ.

והנה מדפסק רבינו ז"ל כהני אמוראי משמע דס"ל כתנא דבי ר"י דמקשינן מכשי' למכפר בחוץ ולא אצטריך חיות וטהורות למעוטי חיות ראשי אברים וטריפות מקרא דחיות וטהורות דהא ילפינן לה מהקישא דמכשיר למכפר ואייתר חיות וטהורות למעוטי הא דהני אמוראי כמ"ש התוספות וק' דבפרק האי"מ דף נ"ז ע"א איפליגו ר"י ור"ל בענין צפורי מצורע מאימתי אסורים בהנאה ור"ל ס"ל דמשעת לקיחה נאסרים ויליף לה מהיקש' דעגלה ערופה דמכשיר ומכפר ור"י ס"ל דאינן נאסרי' אלא משעת שחיטה ויליף לה מקרא דוזה אשר לא תאכלו מהם דאשר ריבוייא הוא לרבות צפורי מצורע לאחר שחיטה ואמרינן תנאי היא דמר אית ליה היקשא דמכשיר למכפר ונאסר מחיים כעגלה ערופה ומר לית ליה האי היקשא ופסק רבינו בפרקין ד"ז כר"י דלית ליה היקשא דמכשיר למכפר וא"כ ק"ט דלדידיה דלית ליה היקשא דמכשיר למכפר אצטריך קרא דחיות וטהורות למעוטי ראשי אברי' וטריפות ומנ"ל צפורי עיר הנדחת וצפורים שהרגו את הנפש ושהחליפן בע"ז כיון דלא אייתר ליה קרא דחיות וטהורות ולזה אפשר לומר דמשמע ליה לרבינו דכל הני אימעטו ממיל' טהורות דכולהו במשמ' טהורות ולא טריפו' ולא ציפורי עיר הנידחת ולא שהחליפן בע"ז ולא שהרגו את הנפש ולא שיזווג לה אחרת למשולח' שאינה טהורה עד אחר שילוח אך קשה למה לא ביאר רבינו דצפורי' אלו צריכין שיהיו חיין ראשי אברים שלהם כדכתיב חיות וכדקאמר הש"ס מעיקרא ורבינו

לא כתב אלא טריפה לבד כמ"ש בד"ט ומהש"ס משמע דלא ממעיט חיש ראשי אברים מטריפה מחד קרא אלא או מתחיל וטהורות או מהיקשא דמכשיר למכפר כר"י ועיין למרן כ"מ פ"י מה' רוצח ד"ב שהוק' לו כעין זה בדברי רבינו גבי עגלה ערופה יע"ש וצ"ע.

ודע שרש"י ז"ל בסוגייא זו דחולין פירש דמכפר בחוץ היינו שעיר המשתלח ובפרק הא"מ דנ"ז פי' דהיינו עגלה ערופה ובכריתות פ"ו דכ"ה ע"א פי' שתיהן עגלה ערופה ושעיר המשתלח יע"ש ונראה דבקדו' הוצרך לפרש דהיינו עגלה ערופה משום דהתם קאי לענין איסור הנאה ושעיר המשתלח אינו אסור בהנאה אלא מחיים ולא לאחר שחיטה וציפורי מצורע בעי למפשטיה התם דאסור בהנאה מחיים דהיינו משעת לקיחה ואף לאחר שחיטה דיליף צפורי מצורע מעגלה ערופה דמתסר' מחיים ולאחר שחיטה כמ"ש שם התוספות ולא משעיר המשתלח דאסור מחיים לבד ולא לאחר שחיטה אמנם בחולין דקאי לענין טרפות פי' דיליף לצפורי מצורע משעיר המשתלח דהדבר ידוע ששעיר המשתלח לא מהני טריפה מכשיר דהיינו צריך להגריל עליהם איזו יהיה לה' ולהכי יליף בפשיטו' מכשיר דהיינו צפורי מצורע ממכפר דהיינו שעיר המשתלח אבל מעגלה ערופה לא מצי יליף בפשיטות דמאן לימא לן דעגלה ערופה גופה טריפה לא מהני ואי משום דכפרה כתיב בה כקדשים כדאמרינן בפ"ק דחולין די"א א"כ הו"ל להש"ס להביא ההיא דר' ינאי ג"כ דעגלה ערופ' גופה יליף כפרה מקדשים הו"ל למילף בפשיטות מכשיר ממכפר ולהכי פי' דמכפר היינו שעיר המשתלח והדבר פשו' דשעיר המשתלח טריפה לא מהני ויליף מכשיר ממכפר בפשיטות אמנם בכריתות דקאי לענין עגלה ערופה אי מתסר' מחיים או לאחר טריפה ומייתי הך ברייתא דיליף ג"כ מכפר ממכפר כי האי דיליף מכשיר ממכפר הוצרך לפרש דמכפר היינו עגלה ערופה ושעיר המשתלח ודוק.